

EKSAMEN I

ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK

4. mai 2016

kl. 0900 - kl. 1500

Oppgavesettet består av 6 sider, inklusive denne siden (totalt antall oppgaver 5).

Tillatte hjelpemidler

- Revisors håndbok
- IFRS på Norsk
- IAS 16, 18 og 40 (kopier)
- Norges Lover / særtrykk eller samlinger av lover uten kommentarer
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Rente- og annuitetstabeller
- Kalkulator

Hvis oppgavene inneholder ufullstendige eller uklare opplysninger, må du selv ta nødvendige forutsetninger. Disse bør gå klart fram av besvarelsen.

Begynn på nytt ark for hver oppgave. Alle oppgaver skal besvares.

Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

Ta hensyn til skatt ved løsning av den enkelte oppgave med mindre det spesifikt fremgår av oppgaven at du skal se bort fra skatt.

OPPGAVE 1 (Anslått tid: 60 minutter)

31.12.2014 kjøpte M 60 % av aksjene i D for 1 300. Merverdier knyttet til Datter skyldtes at omløpsmidler ble verdsatt til 100 over regnskapsført verdi. Disse omløpsmidlene selges i løpet av 2015. Resten er goodwill som ønskes avskrevet over 10 år. Det er 12 ansatte i Mor og 4 ansatte i Datter. Nedenfor følger sammendratt resultatregnskap og balanse. Alle tall i hele tusen. Utsatt skatt (fordel) beregnes med 25 % (gjelder hele oppgaven).

Resultatregnskap 2015	Mor	Datter
Driftsresultat	3 000	800
Skattekostnad	1 000	400
Årsoverskudd (overføres annen EK)	2 000	400

Balanse	Mor	Mor	Datter	Datter
	31.12.14	31.12.15	31.12.14	31.12.15
<i>Eiendeler</i>				
Goodwill				
Aksjer i Datter	1 300	1 300		
Andre anleggsmidler	4 000	8 500	800	0
Omløpsmidler	4 700	3 200	1 400	2 900
Sum	10 000	13 000	2 200	2 900
<i>Egenkapital og gjeld</i>				
Aksjekapital	5 000	5 000	1 000	1 000
Annen EK	5 000	7 000	800	1 200
Minoritet				
Utsatt skatt			300	500
Betalbar skatt		1 000	100	200
Sum	10 000	13 000	2 200	2 900

(a) Utarbeid merverdianalyse og konsernbalanse umiddelbart etter oppkjøpet. Anta at goodwill kun tilordnes majoritet (legges også til grunn i neste spørsmål.)

(b) Utarbeid et sammendratt resultatregnskap og balanse for konsernet for 2015.

OPPGAVE 2 (Anslått tid: 60 minutter)

Utkast til regnskap for Frimerkespesialist Heskestad AS for 2015 viser et resultat før skattekostnad på kr 1 000 000. I balansen framgår blant annet følgende poster før disponering av resultat før skatt i 2015:

Balanse	31.12.15	31.12.14
Aksjekapital	500 000	500 000
Annen egenkapital	850 000	850 000
Utsatt skatteforpliktelse	60 750	60 750
Betalbar skatt	0	350 000
-----	-----	-----
Sum egenkapital og gjeld	7 300 000	6 750 000

For øvrig får du følgende opplysninger:

Pr. 31.12.2015 hadde selskapet positive (skatteøkende) midlertidige forskjeller på kr 75 000. Eneste permanente forskjeller i 2015 besto av ikke fradragsberettigede kostnader på kr 15 000. Utlignet skatt for 2014 var kr 351 500.

Anta at det ikke skal utbetales utbytte for 2015.

Du skal i hele oppgaven bruke en skattesats på 27 %.

- (a) Beregne skattekostnad, årsresultat, annen egenkapital, utsatt skatteforpliktelse (ev. utsatt skattefordel) og betalbar skatt for regnskapet pr. 31.12.2015.**
- (b) Redegjør for kravene til balanseføring av utsatt skattefordel. Vurder i denne forbindelse om det har noen betydning om Frimerkespesialisten Heskestad AS har blitt saksøkt i begynnelsen av februar for omfattende forfalskning av norske frimerker og brev. Anta at dette er kjent før avleggelsen av årsregnskapet.**

OPPGAVE 3 (Anslått tid: 90 minutter)

Se bort fra mva. i denne oppgaven.

Del 1 Grunnleggende regnskapsprinsipper

Som vi alle vet er den norske regnskapsloven resultatorientert og bygger på 10 grunnleggende regnskapsprinsipper. Flere av disse er i dag utrydningstruet som følge av at de mest sentrale prinsippene er forslått fjernet fra den nye regnskapsloven (uklart når den blir implementert), dog er det bare tiden som kan vise om dette blir det endelige utfallet.

- (a) Forklar transaksjons- og opptjeningsprinsippet i tilknytning til inntektsføring av konsulenttjenester.**

Del 2 Konsulentbedriften

Det er inngått en avtale med en kunde om levering av et konkret prosjekt. Selskapet fikk dette prosjektet etter et anbud på totalt 2 millioner kroner (som betales når prosjektet er ferdig). I følge avtalen skal prosjektet være ferdig 1. juli 2016. Arbeidet startet 1. september 2015. På dette tidspunkt forventet Heskestad Counsulting AS totalt 1 000 timer for å slutføre prosjektet. Pr. 31. desember 2015 var det i følge konsulentselskapets interne økonomisystem faktisk påløpt 400 timer, mens det estimerte timeforbruket for å slutføre avtalen i 2016 ble vurdert pr. 31. desember 2015 til 600 timer.

- (b) Hva skal inntektsføres i 2015 og vis relevante poster i balansen. Begrunn din løsning.**
- (c) Hva blir løsningen etter IFRS?**
- (d) Anta at estimert timeforbruk til å slutføre avtalen i 2016 ikke ble vurdert til 600 timer, men 850 timer. Anta at denne informasjonen blir kjent i forbindelse med prosjektrapporteringen 1. februar 2016, men før avleggelsen av årsregnskapet for 2015. Prosjektet vurderes fortsatt til å være lønnsomt. Drøft hvordan dette eventuelt påvirker din løsning av delspørsmål (b)? Begrunn din løsning og vis relevante beregninger.**

Del 3 Tapsprosjekt

I forbindelse med prosjektrapporteringen 1. februar 2016, innser prosjektansvarlig at det er meget sannsynlig at det blir en solid overskridelse mht. antall timer som er nødvendig for å ferdigstille prosjektet. «Hodene ruller» i organisasjonen og tre personer får sparken. Selskapet vurderer situasjonen slik at det er nødvendig å bruke totalt 1 600 timer, dvs. estimerte timer i 2016 for å slutføre prosjektet er estimert til 1 200 timer. Anta at dette er pålitelige estimater.

- (e) Drøft om informasjonen som fremkommer 1. februar 2016 i forbindelse med rapporteringen av fremdriften til prosjektet har noen betydning for 2015. Du skal ikke vise tall, men kun komme frem til en anbefaling basert på din drøftelse.**

OPPGAVE 4 (Anslått tid: 60 minutter)

Jernvareguttene AS har 15 ansatte, og ingen av disse har nevneverdig økonomi og regnskapsforståelse. Alvik Jr., som er daglig leder, ønsker hjelp fra deg som er en nyutdannet revisor i forbindelse med avslutningen av regnskapet.

Et utdrag av foreløpig råbalanse for 2015:

Råvarelager	500 000
Varer under arbeid	350 000
Ferdigvarer	400 000
Salgsinntekter	- 31 500 000
Varekjøp	15 000 000
Lønn og sosiale	9 500 000
Andre driftskostnader	5 000 000

De oppgitte beholdninger er verdier pr. 01.01.2015. Du får videre opplyst fra Alvik Jr. at lageret pr. 31.12.2015 for råvarer er faktisk opptelt til kr 620 000 vurdert til kostpris. Totalt estimeres det at av dette lageret er varer for kostpris på kr 40 000 ukurante. Disse ukurante varene har en netto salgsverdi på kr 20 000. Både varer i arbeid og ferdigvarer er vurdert til variable kost og beholdningene utgjør pr. 31.12.2015 hhv. kr 470 000 og kr 380 000. Det er ingen permanente forskjeller i 2015.

Benytt 27 % skatt i denne oppgaven.

(a) Foreta en innarbeiding av beholdningsendingene og utarbeid et komplett resultatregnskap basert på informasjonen ovenfor.

Varer i arbeid består av materialer pluss 340 timer pr. 31.12.2015 og materialer pluss 250 timer pr. 31.12.2014. Tilsvarende for ferdigvarer er materialer pluss 360 timer pr. 31.12.2015 og materialer pluss 350 timer pr. 31.12.2014. Jernvareguttene har vurdert varebeholdningene til variabel tilvirkningskost, men nå ber Alvik Jr. deg vurdere beholdningene basert på full tilvirkningskost. Han oppgir at beregnet indirekte faste tilvirkningskostnader etter budsjettet utgjør pr. time i 2014 kr 200 og i 2015 hadde disse økt til kr 250.

(b) Vurder om Jernvareguttene AS kan endre regnskapsprinsipp til full tilvirkningskost, og beregne nye beholdningsverdier.

(c) Utarbeid et komplett resultatregnskap med utgangspunkt i full tilvirkningskost. Ved endring av regnskapsprinsipp skal du følge reglene for små foretak.

I 2015 har Jernvareguttene AS hatt mer å gjøre enn budsjettet. De hadde budsjettet med 20 000 direkte timer i produksjonen. Timeregnskapet viser at det ble produsert 25 000 direkte timer.

(d) Hvilke endringer medfører denne opplysningen? Hvilken effekt får dette på årsresultatet?

OPPGAVE 5 (Anslått tid: 90 minutter)

Produksjon AS har anskaffet en større maskin til sin industrielle produksjonsvirksomhet. Anskaffelsen ble gjort 01.01.2013 og følgende opplysninger foreligger på anskaffelsestidspunktet:

	Anskaffelseskost	Antatt levetid
Maskin	800 000	15 år
Elektronikk	600 000	10 år
Skjærestyr	600 000	6 år
Sum	2 000 000	

Det er ikke planlagt noe salg av driftsmidlet i løpet av maskinens økonomiske levetid. Produksjon AS benytter lineære avskrivninger for sine øvrige driftsmidler. Du kan legge til grunn at det ikke på noe tidspunkt er vurdert noen merverdi eller noe nedskrivningsbehov i driftsmidlet.

- (a) Legg til grunn at Produksjon AS går inn under gruppen små foretak etter regnskapsloven og ønsker å benytte forenklede regler i størst mulig grad. Redegjør for hvordan Produksjon AS kan innrette den regnskapsmessige avskrivningsplanen for maskinen, og beregne herunder årlige avskrivningsbeløp.
- (b) Bygg videre på oppgave a). Ved utløpet av år 2017 blir 2/3 av skjærestyret utskiftet. Utskiftingen øker ikke driftsmidlets stand og medfører ikke økning av kontantstrømmene fra maskinen, men er nødvendig pga. slitasje. Utskiftingen beløper seg til kr 500.000. Redegjør for hvordan Produksjon AS skal behandle utskiftingen regnskapsmessig.
- (c) Legg isteden til grunn at driftsmidlet ble dekomponert i tre avskrivningsgrupper fra anskaffelsestidspunktet i 2013 med lineære avskrivninger for hver komponentgruppe. Vis hvordan løsningen ville blitt for utskiftingen i 2017 etter dette alternativet.
- (d) Redegjør for hvordan løsningene alternativt ville blitt dersom Produksjon AS var et børsnotert norsk foretak.
- (e) Bygg videre på oppgave d). Legg til grunn at maskinen ved utløpet av 2015 var vurdert å ha en virkelig verdi på kr 1.500.000. Hvordan ville dette påvirket Produksjon AS sitt regnskap for 2015.